

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Utkast till lagrådsremiss Ökad säkerhet i pass m.m.

Datainspektionen har granskat lagrådsremissens förslag om biometrisk information i pass (avsnitt 4.2) och därtill knutna författningsförslag (5, 5 a, 6, 6 a och b §§) huvudsakligen utifrån sin uppgift att verka för att människor skyddas mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter.

4.2 Biometrisk information i pass

Som anges i lagrådsremissen följer av den inom Europeiska unionen antagna förordningen om standarder för säkerhetsdetaljer och biometri pass och resedokument (Rådets förordning (EG) nr 2252/2004) att Sverige är tvingat att införa de minimisäkerhetsstandarder som förordningen anger. Svenska pass måste alltså förse med ett lagringsmedium (minnesenhet) med information om bl.a. passinnehavarens ansiktsbild, vilket förutsätter ändringar i de svenska bestämmelserna om pass.

Ett införande av biometrisk information i pass och andra resehandlingar väcker frågor från integritetsskyddssynpunkt. Åtgärder för biometrisk identifiering eller deras digitala översättning i profilform innebär i de flesta fall en automatiserad behandling av personuppgifter. Det innebär bl.a. för Sveriges del att bestämmelserna i EU:s dataskyddsdirektiv (95/46/EG) och de bestämmelser i nationell lagstiftning varigenom direktivet implementerats måste beaktas.

Remissen innehåller ingen redogörelse för hur förslagen förhåller sig till dessa bestämmelser.

Datainspektionen vill peka på några förhållanden som kan behöva beaktas med anledning av bestämmelserna i dataskyddsdirektivet och den nationella lagstiftningen om behandling av personuppgifter.

Digital passfotografering innebär att personuppgifter om den enskilde samlas in. Att lagra ansiktsbilden (digitalt foto) i det centrala passregistret innebär en automatiserad behandling av personuppgifter. Lagringen av ansiktsbilden, de biometriska uppgifterna och övrig information som kan knytas till passinnehavaren i datachipset innebär också en automatiserad behandling av personuppgifter. Ett grundläggande krav på behandling av personuppgifter är att personuppgifter samlas in bara för särskilda uttryckligt angivna och berättigade ändamål och att personuppgifter inte behandlas för något ändamål som är oförenligt med det för vilket uppgifterna samlades in. I lagrådsremissen anges att den information som skall läggas in i passen inte skall kunna användas för andra ändamål än passsäkerhet. Det bör lämpligen framgå också av författningsregleringen.

Lagstiftningen om personuppgiftsbehandling innehåller även andra bestämmelser som kan behöva särskilt uppmärksammas i detta lagstiftningsärende, såsom bestämmelser om information till den registrerade och rätten till rättelse. Hur är det tänkt att de registrerades rätt till insyn i och rättelse av de personuppgifter som finns lagrade i passets minnesenhet skall tillgodoses?

En avvisning vid en gränspassage där det biometriska passet används kan, som Datainspektionen förstår det, komma att grundas på en automatiserad behandling av sådana personuppgifter som är avsedda att bedöma egenskaper hos den personen. Enligt dataskyddsdirektivet och personuppgiftslagen aktualiseras i sådana fall särskilda rättigheter för den registrerade (jfr 29 § personuppgiftslagen).

Kraven på säkerhet vid behandling av personuppgifter måste naturligtvis också uppfyllas. I den frågan kan bl.a. konstateras att det är oklart vilken teknik som skall

användas vid avläsning av informationen vid kontroll av passet i samband med gränspassage. Enligt remissen kan det krävas utrustning som automatiskt avläser informationen på det kontaktlösa datachipset och jämför biometriska data med den gränspasserande personens ansikte. Enligt Datainspektionens mening ligger det i sakens natur att det måste finnas garantier för att uppgifterna i biometriska pass inte går att förvanska eller kan missbrukas av utomstående, såväl i Sverige som utomlands. I sammanhanget konstaterar Datainspektionen att Rådets förordning (EG) nr 2252/2004 bygger på att ytterligare tekniska specifikationer för pass och resehandlingar skall fastställas i enlighet med ett särskilt kommittologiförfarande och att medlemsstaterna skall tillämpa förordningen i fråga om ansiktsbilden, senast 18 månader efter antagande av dessa åtgärder. Såvitt inspektionen känner till är dessa åtgärder ännu inte antagna.

Om biometriska uppgifter förs in i pass för att det bedöms ge en bättre säkerhet i fråga om autentisering (dvs. för att besvara frågan om man är den man utger sig för att vara) än andra identitetshandlingar kan man tänka sig att passet kommer att bli den identitetshandling som kommer att användas i samhället i stort för en säker identifiering. Det behöver då övervägas om även skyddsbestämmelser vid sidan av dem i passlagen blir nödvändiga, eftersom artikel 8.7 i Dataskyddsdirektivet ställer krav på bestämmande av villkor för behandling av uppgifter som på ett vedertaget sätt används för identifiering.

Det saknas en analys av hur principerna i dataskyddsdirektivet respektive personuppgiftslagen är beaktade. En sådan analys är en förutsättning för att Datainspektionen skall kunna tillstyrka förslagen i lagrådsremissen.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Göran Gräslund i närvaro av chefsjuristen Leif Lindgren och datarådet Hans-Olof Lindblom, föredragande.

Göran Gräslund

Hans-Olof Lindblom